A°. 1851. N°. 275.

Opregte Donderdagsche

HAARLEMSCHE COURANT

van 20 November.

Deze Courant wordt dagelijks, met uitzondering van Zon- en Feestdagen, uitgegeven. — Prijs: *f* 5 in de drie maanden.

BERLIJN, 17 November.

Dat de groote mogendheden alles wat mogelijk is aanwenden tot behoud van den algemeenen vrede, blijkt onder meer anderen uit den brief, met welken de Keizer van Rusland den pruissischen minister *v. Manteuffel* de orde van Alexander-Newski heeft toegezonden, en waarin Z. M. dien bewindsman niet alleen zijne bijzondere tevredenheid betuigt over het door hem bewerkte herstel van de wettige orde van zaken in Pruissen, maar ook over het behoud van den vrede in Duitschland.

Bij de nadering van den tijd, op welken de vergadering der pruissische Wetgeving zal worden geopend, bespeurt men dienaangaande weinig spanning onder de volksmenigte; het schijnt, als of de tijd van staatkundige opgewondenheid voorbij is. Men meent te kunnen rekenen op eene meerderheid, ten gunste der voorgenomene wijziging van de provinciale en gemeente-wetten; maar die meerderheid zal in de Tweede-Kamer misschien gering zijn.

VAN DEN RIJN, 18 November.

Uit Weenen wordt gemeld, dat de Keurvorst van Hessen eerlang aldaar wordt verwacht en er een geruimen tijd zal verblijven.

— Den 16^{den} des avonds moet de Koning van Hanover in een zeer bedenkelijken toestand zijn geweest; doch in de brieven van gisteren van daar wordt nog geene melding gemaakt van zijn overlijden. — Zijn opvolger is blind, en men verwacht uit dien hoofde de benoeming van een regentschap.

PARIJS, 16 November.

Van het oogenblik, waarop de meerderheid in de Wetgevende Vergadering heeft besloten om de beraadslaging over de voordragt, betreffende de militaire verdediging der Kamer, op maandag aan de orde van den dag te stellen, zijn de wijzigingen, welke in de kieswet van 31 Mei zullen worden gemaakt, eenigermate op den achtergrond geraakt.

Meer en meer blijkt het, dat de kloof tusschen het Uitvoerende Bewind en de Wetgevende Magt dagelijks grooter wordt, en vrij algemeen is men van meening, dat de tusschen die beide hoofdmagten in den Staat bestaande spanning vroeg of laat tot uitbarstingen moet leiden, indien niet het gezond verstand der meerderheid een middel weet optesporen om het gevaar aftewenden, of het toeval de welgezinden hier te lande te hulp komt. De naijver tusschen het Wetgevende en Uitvoerende Gezag lost zich geheel op in de vraag, wie over de krijgsmagt van den Staat te beschikken heeft? Onder den koninklijken regeringsvorm kon hieromtrent geen twijfel bestaan, nademaal de Wetgevende Magt werd ontbonden, bij verschil van meening met den regerenden Vorst, omtrent de hoogste staatsaangelegenheden. Doch onder den republikeinschen regeringsvorm is dit geheel anders. De Kamer kan niet ontbonden worden, en het Hoofd van het Uitvoerende Bewind is geregtigd tot het nemen van al zulke maatregelen, waartoe hij, als *verantwoordelijk* ambtenaar, vermeent te moeten overgaan.

Het schijnt, dat vele generaals hier te lande inzien, dat zij in eenen zeer moeijelijken toestand zouden kunnen geraken, indien zij tegenstrijdige bevelen mogten ontvangen van het Uitvoerende Gezag en van den voorzitter der Wetg. Vergadering, en het ontbreekt niet aan personen, die van meening zijn, dat de drie questoren eensdeels zijn overgegaan tot het indienen van het bekende voorstel, omdat zij daarin een gereed middel zagen om hunnen haat tegen den heer *Lodewijk Napoleon* lucht te geven; doch ook anderdeels den maatregel hebben genomen op aansporing van vele voorname legerhoofden hier te lande, die welligt niet ten onregte hebben gemeend, als het voor goed moest worden uitgemaakt, wie het regt heeft om over de krijgsmagt te beschikken, en op welke wijze de bepalingen der Constitutie met elkander in overeenstemming moeten worden gebragt, welke ook inhoudt, dat de Wetgevende Magt bevoegd is tot het nemen van maatregelen voor hare eigene beveiliging. Dit kan noodig zijn in twee gevallen, vooreerst wanneer het Uitvoerende Bewind ten aanzien der Wetgevende Vergadering geweld mogt willen gebruiken. Verder kan de veiligheid der Kamer gevaar loopen, ingeval van oproer.

De minister van Oorlog, de generaal *Saint Arnaud*, schijnt deze en dergelijke zwarigheden zeer goed intezien, en moet hebben te kennen gegeven, dat het geheele leger steeds ter beschikking is van de Wetgevende Vergadering; maar dat, naar zijne innige overtuiging, de aanvragen om militaire ondersteuning dienen te worden gerigt tot hem minister, opdat het geven van tegenstrijdige orders moge worden voorgekomen, en alles vermeden, 't welk inbreuk kan maken op de zoo noodzakelijke krijgstucht en militaire ondergeschiktheid. Het is niet te denken, dat de anti-Bonapartisten zich op dit punt rekbaar zullen betoonen.

PARIJS, 17 November.

Heden heeft de openbare beraadslaging plaats gehad over het gewijzigde voorstel der drie questoren, inhoudende, dat de Voorzitter der Wetgevende Vergadering bevoegd zal zijn om troepen te ontbieden tot beveiliging der Kamer, en te dien einde aan de militairen van allen rang bevelen zal kunnen geven. Dat wets-ontwerp is, met 408 tegen 300 stemmen, verworpen, en mitsdien met eene meerderheid van 108 stemmen. De Bonapartisten en Ultra-Republikeinen hebben zich vereenigd, en daaraan is ook ditmaal de nederlaag toeteschrijven, welke de gematigde partij heden weder heeft behaald.

De Constituerende Vergadering heeft den 11^{den} Mei 1848 een besluit genomen, inhoudende, dat die Vergadering tot hare veiligheid *regtstreeks* troepen kon ontbieden. Dit besluit is in der tijd, bij wijze van uittreksel, in al de kazernes dezer hoofdstad aangeplakt, doch onlangs overal weggenomen geworden.

De Afgevaardigde *Ferdinand de Lasteyrie* heeft eene poging aangewend om het naderende onweder afteleiden. De commissie had, bij monde van den heer *Vitet*, de aanneming van het voorstel der questoren aangeraden. De heer *de Lasteyrie* heeft gemeend, dat de Vergadering kon volstaan met het nemen van een besluit, om overtegaan tot de orde van den dag, onder bepaling, dat het besluit van 11 Mei nog van kracht is en mitsdien weder in al de kazernes zal worden aangeplakt.

De minister van Oorlog, generaal *Saint Arnaud*, heeft met dien voorgeslagen middenweg in 't minst geen genoegen genomen, en verklaard, dat een zoodanig besluit niets zou afdoen. De minister heeft verder niet geaarzeld om te verklaren, dat *op zijne last* het besluit van 11 Mei 1848 overal was afgescheurd, nademaal het Uitvoerende Bewind dat besluit als vervallen had aangemerkt. Het behoeft geene vermelding, dat deze verklaring bij de gematigde Afgevaardigden een hoogst onaangenamen indruk heeft gemaakt.

De minister heeft betoogd, dat, nademaal het besluit van 11 Mei 1848 door de tegenwoordige Wetgevende Vergadering niet in haar reglement was overgenomen geworden, het reeds voor twee jaren was vervallen en thans niet kon worden in 't leven geroepen. Volgens hem, heeft de Constitutie de scheiding afgebakend tusschen het Wetgevende en Uitvoerende gezag, en is de wet van 11 Mei 1848 vernietigd *door* de aanneming van het bestaande staatsverdrag. De generaal *Saint Arnaud* heeft ten slotte beweerd, dat het regt om *regtstreeks* troepen te ontbieden niet mag worden verleend aan den voorzitter der Kamer, en verkondigd, dat, ingeval de meerderheid anders daaromtrent mogt besluiten, zij zich aan misbruik van gezag zou schuldig maken en aanleiding geven tot vernietiging van de krijgstucht, en mitsdien van den eenigen thans nog bestaanden waarborg voor de handhaving van orde en wet. Met nadruk heeft de minister de meerderheid bezworen om het voorstel der questoren te verwerpen, 't welk, volgens hem, alom schrik en onrust heeft verbreid en door de krijgsmagt met verbazing is vernomen.

De ultra-Republikeinen *Crémieux*, *Michel*, *Favre* en *Charras* hebben op de verwerping van het voorstel aangedrongen. Zij hebben zich zeer heftig uitgelaten, en de partij der Bonapartisten in 't minst niet ontzien, doch, alles wel in overweging genomen, de inzigten en bedoelingen der laatsten met al hun vermogen in de hand gewerkt. Het schijnt, dat de Bergpartij overtuigd is, dat de verwerping van het voorstel veel zal kunnen bijdragen tot de vermeerdering van den invloed van den heer *Lodewijk Napoleon*, en mitsdien een middel zal kunnen opleveren tot zijne weder-verkiezing in 1852. De hoofdleiders dier partij moeten onbewimpeld hebben te kennen gegeven, dat zij in elk geval de verheffing van den tegenwoordigen Voorzitter verkiezen boven die van eenen anderen gematigden aanhanger, als bijvoorbeeld van den generaal *Changarnier*, wiens belangen krachtdadig door de aanneming van het voorstel der questoren zouden zijn bevorderd. Ook hieraan wil men het tijdelijke verbond tusschen de Bergpartij en de Bonapartisten toeschrijven.

De heer *Thiers* heeft eene vruchtelooze poging aangewend, om de meerderheid tot de aanneming van het voorstel te bewegen. Men meent te hebben bespeurd, dat de genoemde staatsman eenigermate verlegen was en klaarblijkelijk den invloed ondervond van den moeijelijken toestand waarin hij was geplaatst. Zijne redevoering heeft ditmaal weinig of geen indruk gemaakt. — Men meent, dat, na het besluit van heden, alle hoop op het herstel der goede verstandhouding tusschen de gematigde meerderheid en den heer *Lodewijk Napoleon* voor goed is vervlogen. Reeds wordt verzekerd, dat de Regering zal terugkomen op het voorstel omtrent het onbeperkte stemregt, 't welk onlangs door de Kamer met eene meerderheid van slechts 6 stemmen is afgewezen. Dit behoeft echter bevestiging.

BRUSSEL, 18 November.

Bij eene herhaalde stemming heeft de Kamer der Afgevaardigden, met eene overgroote meerderheid, beslist, dat de doodstraf niet kan worden afgeschaft. Zij heeft echter het beginsel aangenomen, dat de daartoe veroordeelde in een cellulair rijtuig ter strafplaats zoude behooren te worden gevoerd. Men heeft verlangd, om den indruk van eene dergelijke strafoefening op de menigte zoo veel mogelijk te bekrachtigen, dat tevens bij de wet mogt worden bepaald, dat bij de uitvoering al de klokken zouden worden geluid, maar de minister van Justitie heeft zich daar tegen verklaard, omdat de klokken onder het beheer zijn der geestelijkheid, en dat zich omstandigheden zouden kunnen voordoen, onder welke deze het gebruik der klokken zoude weigeren, zonder daartoe te kunnen worden genoodzaakt. Sommige der leden hebben dit zeer betreurd.

De verdere criminele straffen zijn, zoo als te voren, de dwangarbeid en de tuchthuisstraf. De altijd-durende dwangarbeid is afgeschaft. Omtrent den aantenemen duur dezer straf, is, met het oog op deze afschaffing, verschil van gevoelen ontstaan, en eene nieuwe voordragt verlangd. — Het beginsel, dat de tot de criminele straffen veroordeelden in afzonderlijke verblijven zullen worden geplaatst, is aangenomen. Ten aanzien der gevangenisstraf (detention) is aangenomen, dat de daartoe veroordeelden in eene vesting, of in een huis van correctie zullen worden geplaatst, maar dat er, in elk geval, een onderscheid zal worden gemaakt tusschen de gewone veroordeelden en die, welke zich aan eenig staatkundig misdrijf hebben schuldig gemaakt.

Bij de jongste beraadslagingen heeft de bekende *Dumortier* zich drie malen tot de orde laten vermanen, zonder zich in 't minst daaraan te bekreunen. De voorzitter heeft verklaard, dat hij zich voor de vierde maal daartoe verpligt zoude hebben gerekend, indien hij had kunnen vermoeden, dat dit eenigzins zoude hebben gebaat.

Heden komt de wet op de belasting van de successie in de regte lijn weder bij den Senaat in beraadslaging. De voorstanders van het vrijzinnige ministerie beweren, dat die wet wel denkelijk, ofschoon dan ook met eene geringe meerderheid, ditmaal zal aangenomen worden, en dat het Bewind alzoo in stand zal kunnen blijven. Van dien kant wordt verzekerd, dat er van de zijde der oppositie een vergelijk was voorgesteld, waarbij de belasting van één ten honderd op de successie zoude zijn veranderd in eene belasting op den overgang van eigendom van één half ten honderd, doch dat geen der ministers, en ook niet de Koning, zich daarmede heeft kunnen vereenigen.

Het zal nog altijd te bezien staan, welke wending die zaak zal nemen, maar zoo dit struikelblok uit den weg is geruimd, zal het vraagstuk over de verordeningen op de openbare instellingen van weldadigheid ter sprake komen, en daar over een nieuwe strijd moeten gevoerd worden, daar reeds van de zijde der clericale partij is beweerd, dat al die instellingen uit den aard der zaak onder haar toezigt behooren te worden gesteld.

'S GRAVENHAGE, 19 November.

Bij besluit van 9 November heeft Z. M. een reglement vastgesteld, algemeene bepalingen inhoudende, betreffende de Kamers van koophandel en fabrieken. Onder die bepalingen komen de volgende voor:

„ In alle gemeenten, waar de uitgebreidheid van handel en fabrieken het, volgens het oordeel der gemeentebesturen, wenschelijk maakt, worden, onder onze goedkeuring, Kamers van koophandel en fabrieken gevestigd.

„ De bestemming dezer Kamers is: 1°. aan het algemeen bestuur en aan de provinciale en gemeentebesturen, binnen welker gebied zij gevestigd zijn, hetzij op daartoe haar te kennen gegeven verlangen, hetzij uit zich zelve, inlichtingen te geven, adviezen uit te brengen of voorstellen te doen over onderwerpen, den handel of het fabriekwezen betreffende; 2°. aan de handelaars en fabrikanten der plaats, waar zij gevestigd zijn, zoodanige mededeelingen te doen, als de gezegde besturen zullen verlangen, of als zij in het belang van handel en fabriekwezen nuttig zullen achten.

„ Om tot lid eener Kamer benoembaar te zijn, wordt vereischt, dat men den ouderdom van 30 jaren hebbe bereikt; wone ter plaatse waar de Kamer gevestigd is, en aldaar gedurende ten minste vijf jaren bestuurder eener onderneming van handel of van fabriekwezen, of in eenige met die takken van nijverheid in verband staande betrekking zij geweest. — Consuls van vreemde mogendheden zijn niet benoembaar.

„ De benoeming van leden, zoo tot het zamenstellen van nieuwe, als ter vervulling van opengevallene plaatsen in reeds bestaande Kamers, geschiedt door de kiesgeregtigde handelaren en fabrikanten der plaats, waar de Kamer is gevestigd.

„ Om kiezer van leden der Kamers van koophandel en fabrieken te zijn, moet men: 1°. Nederlander, meerderjarig, ingezeten der gemeente en in het volle genot der burgerlijke en burgerschapsregten zijn; 2°. ter zake van eenig bedrijf van handel of fabriekwezen in het patentregt zijn aangeslagen, voor of boven eene, door Ons, het gemeente-bestuur en de Gedeputeerde Staten gehoord, voor elke Kamer te bepalen som. Hetgeen men als deelgenoot eener firma in het patentregt draagt, wordt met persoonlijken aanslag gelijkgesteld.

„ Alle vroegere reglementen en verordeningen, de Kamers van koophandel en fabrieken betreffende, zijn vervallen met den eersten April 1852; op welken dag de bestaande Kamers worden ontbonden, en de nieuwe, volgens de bepalingen van dit besluit te benoemen, in werking treden.

— Bij de beraadslaging van de Tweede-Kamer van gisteren over de begrootings-wetten, heeft de heer *v. Dam* zijn leedwezen betuigd, dat de Regering niet vroeger heeft te kennen gegeven, dat de weg, om tot afdoende bezuiniging te geraken, was gesloten, omdat alsdan geene verwachtingen zouden zijn opgewekt, waaraan niet kon worden beantwoord. Hij betreurde het uit dien hoofde, dat er telkens, en ook weder dezer dagen, is gewaagd van de te zwaar drukkende lasten, en van de besparing van millioenen schats, die door bezuiniging zoude kunnen verkregen worden, waartoe echter niemand den weg heeft kunnen aanwijzen, zonder het staatsbestuur omver te werpen. Hem is voorgekomen, dat het doel, 't welk men beoogt, beter zoude kunnen worden verkregen door eene betere verdeeling, dan door vermindering van lasten, en dat het aantal der behoeftigen niet zoude afnemen door bezuiniging, maar wel door ontginning van woeste gronden en het bevorderen van nuttige ondernemingen. Hij is op dien grond gestemd voor eene belasting, welke voornamelijk de gegoeden treft; — voor eene belasting namelijk op de inkomsten, die 3 à 4 millioenen kan opbrengen. Eene belangrijke bezuiniging op de kosten van de landmagt acht hij, met het oog op de geschiedenis en op de ondervinding van de jaren 1830 en 1831, hoogst gevaarlijk. Hij gelooft, dat men ligtelijk kan afbreken, maar veel bezwaarlijker weder opbouwen, en dat er een tijd zou kunnen komen, waarop men over dergelijke bezuiniging berouw zoude hebben.

De heer *v. Hall* heeft verklaard, het in vele opzigten met den vorigen spreker eens te zijn, maar het tegenwoordige oogenblik niet geschikt te achten, om over eene belasting op de inkomsten uitteweiden, en het ook daarvoor te houden, dat men kan en moet voortgaan op den weg van mogelijke en doeltreffende bezuiniging. — Hij is steeds van meening geweest dat men, bij de overweging der begrooting, niet moet letten op de staatkunde van 't Bewind, maar op de zaak zelve. Hij acht dit te meer op dit oogenblik noodzakelijk, ten einde elke oorzaak tot tweedragt te vermijden, zonder dat

daardoor van eene toenadering behoeft te blijken, waarvan in de vorige bijeenkomst is gewaagd. Hij heeft steeds een stelselmatigen tegenstand afgekeurd, en zal dan ook te zijner tijd zijne meening over de voordragt op het armwezen ontwikkelen. Zonder zich daardoor te laten leiden, acht hij het pligtmatig, om thans medetewerken tot het bevorderen van eendragt, in de hoop, dat ook van de zijde van het Bewind zorg zal worden gedragen, om geene aanleiding te geven tot ontevredenheid, zoo door uitsluiting van personen, als anderzins.

Ten aanzien van de vergelijking van de uitgaven van 1850 met die van 1847 heeft de spreker gemeend door voorbeelden te kunnen aantoonen, dat er zoowel bij het vorige Bewind, als bij het tegenwoordige, een loffelijke geest van bezuiniging heeft bestaan.

De heer *v. Hoëvell* heeft verklaard, dat het gezegde, alsof de anti-revolutionaire partij meer en meer vrees begon inteboezemen, op hem geen indruk heeft gemaakt, en heeft daarbij te kennen gegeven, dat, naar zijn oordeel, het vermogen dier partij zeer was vermeerderd, 1° door het afnemen van hare, zoo hij zeide, geheimzinnige en magische kracht; 2° door inwendige verdeeldheid, en 3° door het afnemen van de sympathie voor dezelve, zoo die ooit moge hebben bestaan. Dit laatste meende hij te kunnen bewijzen door het gebeurde in de zitting van den 24sten September, als wanneer, bij het amendement wegens het onderwijs, te vergeefs een beroep was gedaan op de ondersteuning der r. kath. leden.

De heer *Hugenholtz* heeft verklaard, dat hij de staatkundige rigting van het Bewind allezins goedkeurt, maar verlangt, dat het zal voortgaan op den weg der bezuiniging. In dit opzigt is niet aan zijne verwachting voldaan. Hij wil echter aan de Regering de middelen toestaan, die zij volstrekt behoeft, om het werktuig van den Staat aan den gang te houden; maar hij zal het hoofdstuk voor de Justitie afkeuren, om daardoor te spoediger eene gewenschte organisatie van de regterlijke magt te erlangen. Ook de uitgaven voor de landmagt acht hij te hoog, en hij zal zijne goedkeuring niet verleenen aan de wet op de middelen, die hij steeds te bezwarend acht voor de nijverheid, omdat, met de aanneming derzelve, de weg zou worden gebaand, om de voorgestelde verbetering van het stelsel van belasting af te wijzen.

De heer *Jongstra* is een voorstander van het behoud der eensgezindheid, maar vermeent, dat men eendragt moet bevorderen door werkzaamheid ten goede. Bij de beraadslaging over de begrootings-wetten zal het blijken, of men in waarheid eendragt wil, door betrachting van regtvaardigheid; dan wel tweedragt, ten koste derzelve. Spreker vermeent, dat de aangewezene ongelijkmatigheid in het belasting-stelsel moet worden opgeheven, opdat niet aan de tweedragt voedsel worde gegeven, door de bestendiging van eenen grondslag, die vooral ongelijkmatig drukt op de minvermogenden en de middenklasse. Daarna trad de spreker in eene breedvoerige beschouwing over de homogeniteit van het ministerie. Volgens hem was eenige meerdere overeenstemming tusschen de bewindslieden wenschelijk, doch geenszins noodzakelijk, nademaal men hier te lande *verantwoordelijke ministers*, doch geen *verantwoordelijk ministerie* heeft. De minister van Binnenl. Zaken heeft aangetoond, dat deze stand van zaken *constitutioneel* is, en dat mitsdien de eene minister niet verantwoordelijk kan worden gesteld voor de maatregelen van eenen anderen.

Na de aanhaling van eenige voorbeelden, uit welke, naar het oordeels des sprekers, duidelijk was afteleiden, dat er een belangrijk verschil van gevoelens bestond tusschen de ministers van Justitie, Binnenl. Zaken, Financien, Oorlog en Kolonien heeft hij gemeend, zich met geene algemeene beschouwingen te moeten inlaten, maar elk hoofdstuk op zich zelf te worden beoordeelen.

De heer *de Fremery* heeft, wat den financiëlen toestand betreft, doen opmerken, dat men geen batig slot heeft erlangd, dan voor de dienst van 1849, en dat, na 1847, zoowel op de koloniale als op de andere uitgaven, eene besparing is verkregen van 9 millioenen.

De *minister van Financien* heeft daarna het woord gevoerd, om de gemaakte bedenkingen van financiëlen aard te beantwoorden. Wat 1° het algemeene cijfer der begrooting aangaat, meende hij uit al hetgeen daaromtrent in 't midden gebragt was, tot het besluit te kunnen komen, dat de Regering op den regten weg is; dat de verleden jaar afgelegde verklaring „dat de rij der groote bezuinigingen gesloten was" waarheid behelsde, en dat dit door de groote meerderheid der Kamer erkend wordt. Wanneer men de begrooting doorloopt, zal men vinden, dat op vele punten bezuinigd is; alleen daar, waar dit noodig en nuttig was, heeft de Regering schroomvallig, ja karig, eenige verhooging voorgedragen. Uit alles blijkt, dat zij een zuinig en spaarzaam bewind voert, en de gunstige resultaten, welke de geldmiddelen opleveren, zijn geenszins alleen aan het toeval toeteschrijven, noch enkel het gevolg der Grondwets-herziening, maar wel degelijk ook het werk der Regering. — Ten aanzien van de bedenkingen omtrent de vermindering der rentelast, verwees de minister, in de 2de plaats, naar het daaromtrent aan de commissie van rapporteurs gegeven antwoord. Zijn stelsel van amortisatie is zeer eenvoudig; het bestaat hierin: dat, zoodra er geld beschikbaar is, dit tot amortisatie bestemd kan worden. — Wat in de 3de plaats het belastingstelsel aangaat, weldra zal de gelegenheid komen, om opzettelijk daarover te handelen. Voor het tegenwoordige moest hij het slechts tegenspreken, dat het pauperismus aan het bestaande stelsel te wijten zou zijn. Ook bestreed hij de meening, dat de meerdere opbrengst van sommige belastingen aan de scherpere toepassing der belasting-wetten zou zijn toeteschrijven. Z. Exc. houdt het er voor, dat die meerdere opbrengst in 't algemeen het gevolg is van vermeerdering van welvaart. Weigering der voorgestelde middelen, op grond van afkeuring van het belastingstelsel, zou onbillijk zijn, omdat de Regering reeds eene voordragt tot gedeeltelijke wijziging van het belastingstelsel gedaan heeft, welke tot dus ver bij de Kamer aanhangig is gebleven.

Daarna is de beraadslaging verdaagd tot heden ochtend.

— In de zitting der Staten van Zuid-Holland van gisteren, heeft men, bij de beraadslaging over het reglement van Schieland, het voorstel van den heer *Piek*, houdende, dat, bij eene voordragt ter benoeming, Ingelanden in dubbelen getale daartoe zullen medewerken, met eene groote meerderheid aangenomen. Een voorstel, om de bezoldiging van H. Heemraden van *f* 600 op *f* 400 te brengen, is, met 33 tegen 22 stemmen afgewezen. — Het beginsel om aan Dijkgraaf, H. Heemraden en H. Ingelanden, in vereenigde vergadering, de bevoegdheid te verleenen, om keuren of politie-verordeningen vasttestellen, is wel, als ongrondwettig en in strijd met de regtsbeginselen van den Hoogen Raad, bestreden, maar, op grond der provinciale wet, gehandhaafd.

— De commissie der Tweede Kamer, bestaande uit de heeren *v. Goltstein*, *S. v. 's Gravesande*, *v. d. Linden*, *Hugenholtz* en *Baud*, belast met het onderzoek van het *achtste* hoofdstuk der begrooting voor 1852 (dat der zeemagt) heeft gemeend, nadat hetzelve, op hare voordragt, eenige wijziging had ondergaan, de goedkeuring van het zelve, zoo als het thans ligt, te moeten aanraden.

Deze wijziging betreft eene splitsing van de verlangde uitgaven voor het vaste corps der marine, in tractementen van zee-officieren en adelborsten, van officieren van gezondheid, van officieren van administratie en van dek- en onder-officieren.

Op de aanvraag der commissie heeft de minister van marine verklaard, dat, met ter zijde stelling van eigene zienswijze omtrent den voet, waarop de marine behoort geschoeid te zijn en met het oog op het kort op handen zijnde tijdstip waarop de begrooting moet beginnen te werken, bij de vraag, of de uitgetrokken sommen voor materieel en personeel genoegzaam waren, om aan de veronderstelde behoefte te voldoen, toestemmend meende te moeten beantwoorden, en te verklaren, dat, met eene behoorlijke aanwending der beschikbare gelden en aanwezige krachten, de marine in 1852 niet achterlijk zoude behoeven te blijven in hetgeen de Staat van haar mogt vorderen.

Aan het verlangen eener verdere splitsing, als van dagloonen op de verschillende werven, heeft de minister geoordeeld niet te kunnen voldoen. De commissie heeft, ofschoon deze splitsing steeds als zeer wenschelijk achtende, gemeend daar niet op te moeten terugkomen, al ware het, om den minister niet te belemmeren in zoodanige reorganisatie der directien van de marine, als tot zijne eigene inzigten mogt behooren.

Omtrent de sterkte van het Nederlandsche eskader in de O.-I. verklaart de minister, dat hetzelve, wat de kleinere schepen en stoomvaartuigen betreft, niet gering is te achten; — dat de schooners geenszins, zooals men meende, in een ongunstigen toestand zijn, daar de oudste dezer vaartuigen allengs zijn opgeruimd; — dat de active zeemagt in die gewesten belangrijke diensten bewijst; — dat de zeeroof in de uitgestrekte wateren van den Indischen-Archipel evenmin door onze, als door de engelsche zeemagt geheel kan worden gefnuikt, maar dat men mag verwachten, dat de groote ondernemingen dezer zeeschuimers, door de hun toegebragte slagen, eenigermate zullen zijn belemmerd; — dat voor het tegenwoordige geene vermeerdering van kleinere vaartuigen schijnt te worden gevorderd; — dat zoo de beraamde uitrustingen met in tijds te hebben kunnen zijn tot stand gebragt, zulks is daaraan moet worden toegeschreven, dat het aantal der benoodigde manschappen niet in tijds heeft kunnen worden aangenomen; — en dat de minister voornemens is, om Z. M. de benoeming van eene commissie voortedragen, ten einde de onderscheidene onderwerpen, het zeewezen betreffende, te onderzoeken, de laatstelijk bepaalde sterkte na te gaan, en daaromtrent, des noodig, nieuwe bepalingen voortedragen.

De commissie heeft daarin aanleiding gevonden, om aan de ernstige overweging der Regering aantebevelen al zulke maatregelen, als kunnen strekken, om de hinderpalen, welke der bemanning van 's Rijks oorlogschepen in den weg staan, opteheffen.

HAARLEM, 19 November.

De londensche bladen van eergisteren avond behelzen geen nieuws van eenig belang. Volgens eene telegrafisch berigt uit Marseille van den 15den, werd ook in de daar aangebragte tijdingen uit Bombay van 17 October geen belangrijk nieuws gevonden.

— Het heden bij ons ontvangene weekblad van Hongkong, van 28 September, meldt, dat de toestand der gezondheid van de aldaar in bezetting liggende britsche troepen sedert het begin van dit jaar gunstig was. De sterfte was aanmerkelijk minder, dan in 't vorige jaar. — Ten aanzien van den opstand in het zuiden van China liepen steeds allerhande geruchten; maar met zekerheid was daarvan niets bekend, zelfs niet in Canton. In die stad scheen men deswegens weinig bekommerd te zijn, en te Hongkong geloofde men niet, dat de regerende dynastie, gelijk verhaald werd, ernstig bedreigd werd. Eene vroegere opgaaf, alsof de hoofdstad der provincie Kwangsi door de opstandelingen vermeesterd en geplunderd zou zijn, was gebleken geheel onwaar te wezen. Intusschen werd in het te Pekin uitkomende regeringsblad bij voortduring melding gemaakt van den bewusten opstand en van het optrekken van troepen tegen de insurgenten.

— Door den gouverneur-generaal van Nederl. Indie zijn de volgende beschikkingen genomen:

Civiel Departement. Benoemd: Tot surnumer. ambt. bij de landel. ink. C. R. A. Hansen; tot plaatsel. geneesh. in de afd. Krawang W. Verweij; tot 2den stads-geneesh. te Soerabaya G. J. Koot; tot klerk op het resid.-kant. te Passoeroean J. A. Jacobsz; tot zoutverkoop-pakhuism. te Djawana (Japara) H. Duym; tot translat. voor de nederd., eng. en fransche talen te Batavia J. Parker; tot posthouder te Oelakan (Sumatra's Westkust) F. E. van Ginkel; tot res. van Menado C. P. Brest v. Kempen; tot adv. en proc. bij den raad van just. te Soerabaya mr. W. H. 's Jacob; tot resid. van Kadoe M. A. J. Gaillard; tot referend. ter alg. secret. mr. A. Loudon; tot adm. der tinmijnen te Koba (Banka), A. J. Wattiau; tot lid van den raad van just. te Makassar L. Waller; tot 2den comm. op het bureau van financ. R. Mac Gillavry; bij den alg. ontv. te Batavia, tot 2den comm. J. F. Piroti; tot 1sten klerk, H. W. D. Schoonheid; tot leden der comm. tot onderst. van beh. christ. in de Batav. afd. dr. W. H. du Cloux, griff. bij den raad van just. te Batavia, en P. F. W. Göring, apoth. te Batavia; tot pred. bij de prot. gem. te Amboina, F. C. M. Hanegraat; bij de dir. der prod. en civ. magaz., tot 2den comm. J. F. Eyzendoorn; tot 3den comm. J. M. C. Degent; tot elèves bij het mijnw. op het eiland Banka: J. H. v. Slingerlandt; J. P. C. Ruloffs Jr.; tot stads-apoth. te Batavia N. Lange.

Ontslagen: De resid. van Kadoe W. H. H. v. Riemsdijk; uit 's lands dienst de ambt. op wachtg. L. Verboon; eervol, de 1ste klerk bij de weesk. te Batavia H. A. Haun; de pakhuism. te Bezoeki S. J. Bolt; de ambt. W. Visscher; de kassier bij het vendu-dep. te Batavia A. v. Aalburg; de 1ste comm. bij de alg. rekenk. J. W. Masius; op verzoek eervol, de ambt. op wachtg. J. Alting Siberg; de onder-comm. 1ste kl. A. H. Bruijninga; de 2de comm. bij den dir.-gen. van fin., F. C. A. Hagenaar; de 2de comm. bij den alg. ontv. te Batavia B. P. C. de Haart.

Ingetrokken: Op het door hem gedaan verzoek, de benoeming van mr. W. F. G. L. baron d'Ablaing v. Giessenburg, tot off. van just. bij den raad van just. te Soerabaya.

Ontzet: F. J. Timmermans, van de tijdelijke waarneming der betrekking van ontv. te Batavia.

Ontheven: *Eervol* de zoutverk.-pakhuism. te Djawana (Japara) J. A. Pijloo; de opz. 1ste kl. bij de indigo-kult., C. H. Baumeijer; de opz. 2de kl. bij id. J. C. Mannol; de opz. 4de kl. bij id. J. Backer.

Een tweejarig verlof naar Nederland verleend aan R. Scherius, resident van Menado.

Een tweejarig verlof naar Nederland verleend, tot herstel van gezondheid: Aan D. L. Baumgardt, laatst resid. van Riouw; aan P. H. G. Haak, eerste bode bij de weesk. te Batavia; aan den inspect. van financ. H. J. Severijn Haesebroeck; aan den 1sten onderw. D. C. de Bruin.

Militair departement. Benoemd: Tot plaatsel. kommandant der stad Batavia de kapt. J. S. Koster; tot provoost-geweld. te Padang de adjud.-onderoff. A. Broers; tot milit. concierge de adjud.-onderoff. M. van Zuuren. Bij de milit. admin.: tot aspirant-betaalm. de adjud.-onderoff. L. H. Meijers, C. F. Hesseling, F. E. K. Stoelman, J. van Olhoff en H. Kaula. Bij de geneesk. dienst tot offic. van gez. 3de kl. J. C. Spitzar; tot apoth. 3de kl. de serg. A. J. Smitt en de korp. P. T. Smulders.

Bevorderd: Tot offic. van gez. 2de kl. W. J. Schmitt; bij het wapen der artillerie: tot 1sten luit. J. F. C. Harst; bij de dir. der genie: tot 1sten komm. A. Hielckert; tot 2den komm. E. Geluk; bij de mil. adm. tot betaalm. 1ste kl. F. M. Poelman; tot betaalm. 2de kl. J. T. G. Kortebos; tot adj.-intend. H. K. Keller; tot offic. van gezondh. 2de kl. de offic. van gezondh. 3de kl. A. G. Freyburg.

Gepensioneerd: op verzoek de kapt. J. S. Koster.

Ontslagen de 1ste luit. der inf. C. F. J. Diederiks; op verzoek eervol de maj. der inf. L. J. Schorrer; de provoost-geweld. te Weltevreden J. van Rossum; de offic. van gez. 3de kl. P. M. le Fèvre; de provoost-geweld. te Padang D. H. Zylstra.

Een tweejarig verlof naar Nederland verleend, tot herstel van gezondheid: aan den 1sten luit. der inf. H. A. Termijtelen; aan den 2den luit. der inf. P. van Houten.

Marine Departement. Benoemd: tot baassmid bij het marine-etabl. op het eiland onrust J. van Beek.

Op uitnoodiging van den heer *F. A. W. Miquel*, gen. tot hen, aan wie het lidmaatschap der Koninklijke Akademie van Wetenschappen werd opgedragen, vergaderden op Zaturdag 8 dezer, 's morgens te 11 ure, de heeren *A. H. van der Boon Mesch*, *J. G. S. van Breda*, *J. W. Conrad*, *J. Delprat*, *P. J. J. de Fremery*, *J. van Geuns*, *C. J. Glasmans*, *J. van der Hoeven*, *C. J. Matthes*, *L. A. van Meerten*, *F. A. W. Miquel*, *G. J. Mulder*, *A. Numan*, *R. van Rees*, *A. A. Sebastian*, *J. L. C. Schröder van der Kolk*, *G. Simons*, *F. J. Stamkart*, *D. J. Storm Buijsing*, *G. J. Verdam*, *Vrolik* en *W. Vrolik*. Prof. *Miquel*, als voorzitter, berigt bij de opening der vergadering, haar te hebben belegd, dat hem van onderscheidene zijden de wensch was kenbaar gemaakt, dat door hen, aan wie het lidmaatschap der Koninklijke Academie van Wetenschappen is opgedragen, van denkbeelden omtrent deze betrekking mogt worden gewisseld: verzoekende hij alzoo, dat elk der aanwezigen thans zijne meening te kennen gave. Eene langdurige beraadslaging volgde hierop, waarna het bleek dat de geopperde gevoelens zich in vijf hoofdgroepen lieten zamenbrengen, welke hoofdgroepen met de door de heeren *Brants*, *F. Dozij*, *J. W. Ermerins*, *H. C. van Hall*, *van der Kun*, *R. Lobatto*, *Cl. Mulder*, *J. Rijk* en *C. G. C. Reinwardt*, schriftelijk medegedeelde zienswijze, werden zamengevat. De onderscheidene beschouwingen, in gewigtige hoofdpunten, met elkander overeenstemmende, leidden tot uitkomst, dat de vergadering, op voorstel van haren voorzitter, als haar gevoelen verklaarde: „Dat men de „scheiding betreurt der wetenschappen en harer beoefenaren, „zoo als die door de opheffing des Instituuts tot stand is gebragt: — dat men haar voor den bloei van wetenschap en „kunst hoogst nadeelig acht, en dat men alle betamelijke middelen wenscht aan te wenden, om de vereeniging „tusschen de onderscheidene takken van wetenschap en kunst „te herstellen." — Enkele der aanwezenden konden zich niet vereenigen met deze verklaring, vermits zij haar of overbodig achten, of daarin eene te zwakke handeling der vergadering zien." (*Amst. Cour.*)

BEURS VAN AMSTERDAM.

Prijzen der Effecten.

19 *November* 1851. — 4½ *ure.*

			van	*tot*	*gebl.*
NEDERL., Werkel. Schuld. . .	2½	pct.	57 7/16	½	57 7/16
〃 〃	3	〃	67⅛	3/16	67⅛
〃 〃	4	〃	88½	⅝	—
Amortisatie-Syndicaat . .	3½	〃	88	—	—
Handelmaatschappij . .	4½	〃	108¾	—	—
Oost-Indische Leening. .	4	〃	87½	—	—
Aand. Holl. Spoorweg.			57	—	—
Leen. 〃 〃 .	4½	pct.	99	—	—
Aand. Rijn-Spoorweg . .	4½	〃	—	—	—
FRANKRIJK, Certificaten . . .	3	〃	51¾	—	—
〃 . . .	5	〃	84¾	*Ketw. & Voom*	
RUSL., Obl. Hope & C°. . . .	5	〃	104⅞	105	104⅞
〃 〃 1828/1829.	5	〃	—	—	—
Certificat. 〃 1831/1833.	5	〃	—	—	—
〃 〃 1840	4		87⅞	—	—
〃 bij Stieglitz . . .	4		87⅝	—	—
〃 〃 〃 N. .	4	〃	—	—	—
Inschr. in Assignatiën . .	6	〃	—	—	—
Certific. van 〃 . .	6	〃	—	—	—
POLEN, Aandeel. 1835, fl. 500 . .		*f*	148⅜	½	—
Obligatiën	4	pct.	—	—	—
SPANJE, Ardoin van £ 85,		〃	15⅞	16	15⅞
〃 〃 £ 510,	5	〃	15 15/16	16	15 15/16
〃 Onb. Stukk.	5	〃	15 15/16	—	—
Obligatiën.	3	〃	39	—	—
〃 Binnenl.	3	〃	35⅜	7/16	35⅜
Passive			5¼	⅜	—
Ardoin Coupon			8	1/16	—
OOSTENR., Oblig. bij Goll. .	5	pct.	74⅞	75	—
〃 〃 〃 . .	4	〃	59½	¾	—
〃 Metalliek . .	5	〃	70⅜	¾	—
〃 〃 N. . .	5	〃	77 9/16	⅞	77 9/16
〃 〃 . .	2½	〃	36⅜	13/16	—
BELGIE, ...		〃	—	—	—
Banc. Belgie	4¼	〃	—	—	—
Rothschild, ...	2½	〃	46½	⅝	—
〃	4½	〃	—	—	—
BRAZILIE, Geldl. 1824, £ 100	5	〃	90½	—	—
〃 〃 £ 200	5	〃	88½	¾	—
PORTUGAL, Oblig. 5 pct. thans	4	〃	—	—	—
〃	4	〃	33¼	5/16	—
Binnenlandsche à 1 conto	5	〃	—	—	—
PERU, Geldl. 1849, thans . .	4	〃	—	—	—
VENEZ., Oblig. 6 pct. thans .	2¾	〃	34⅞	35	—
GRENADA, Obligatiën. £ 100	1¼	〃	14⅛	—	£ 100
MEXICO, Oblig. 1846 £ 100 .	5	〃	22⅞	23¼	22⅞
N.-AMERICA, Americ. Bank-Actien.			2 15/16	3	—

Amsterdam Thesaurie 5 pc. 108. Aandeelen Haarlemmer-meer 5 pc. 103½. Rusland certific. adm. te Londen 4½ pc. 99. Spanje uitgest. schuld te Parijs 5 5/16 à ⅜. Denemarken oblig. Londen 5 pc. 99⅞. Grenada oblig uitgest. 3¾. Metal. Le. 76⅞ à 77. Spanje 1 pc. 16⅛. Weldadigheid 76½. — Beleening 2½. Prolongatie 3.

Aldus opgemaakt door het Bestuur der Societeit
Tot Nut des Obligatie-Handels.
J. BRASKAMP, Pres.

In binnenl. fondsen is heden, tot iets lagere prijzen, weinig omgegaan. De russische, oostenrijksche en spaansche zijn genoegzaam op de vorige hoogte gebleven. In mexicaansche is, tot de vorige prijzen, veel handel gedreven.

WEENEN, 17 November. De 5 pc. Metall. 92⅜.
BERLIJN, 17 November. De 4½ pc. leening 103.
FRANKFORT, 17 November. De 5 pc. Metall. 73½. Neder. 2½ pc. 57⅞. Spanje 3 pc. 35 7/16.
LONDEN, 17 November. De 3 pc. gecons. resc. 98¾. Mexico 24½. Spanje 21.
PARIJS, 17 November. De 3 pc. renten 56 fr. 60; 5 pc. 91 fr. 90.
ANTWERPEN, 18 November. De 5 pc. Belgie (1848) 95 à ½. Spanje 5 pc. 15 11/16.

WISSELCOURS.

Amsterdam, den 18den November 1851.

Petersburg 2/m. 182½. *Porto* 3/m. 41¼. *Lisbon* 3/m 41½. *Hamburg* 2/m. *f* 34¾; idem zigt *f* 34 15/16. *Londen* 2/m. *f* 11,77½; idem zigt *f* 11,85; alles geld. Disconto 2 pc.

MARKTBERIGTEN.

AMSTERDAM, 19 November. Pools. *Tarwe* bij partij iets hooger, overige soorten in een doen; 130 ℔ w. b. Pools. *f* 287; 128, 130 ℔ b. dito *f* 270, *f* 275; 128 ℔ Rijn *f* 250; 135, 136 ℔ n. Gelders. *f* 264, *f* 267; 127 ℔ n. Gron. *f* 223; 117, 124 ℔ Vries. *f* 183, *f* 205. — *Rogge* tot hoogere prijzen; in entr.: 116 ℔ gedr. *f* 174; 122 ℔ Pruis. *f* 194; cons.: 124 ℔ Pruis. *f* 200. *Garst* ruim prijsh.; 114 ℔ j. Deens. *f* 161; Zeeuws. w. *f* 150. *Koolzaad* op 9 vat, Oct. *f* 354; Nov. *f* 321; April *f* 342. *Lijnzaad* in een doen; 110 ℔ Petersb. *f* 295.

AMSTERDAM, 19 November. *Raapolie* williger; ord. cond. *f* 32½; vliegend *f* 31½, *f* 31¾ à *f* 31½; p° Dec. *f* 31; p° Mei 1852 *f* 33¼ à *f* 33½; p° Sept. *f* 34 à *f* 34¼. *Lijnolie* ord. cond. *f* 35; vliegend *f* 34. *Hennepolie* ord. cond. *f* 37½.

NIJMEGEN, 18 November. Alhier was de middelprijs ter markt, van gisteren: van de 399 verkochte mudden Inl. *tarwe* per mud *f* 8,21; van de 104 mudden Hoogl. dito *f* 9,12; van de 548 verkochte mudden *rogge* *f* 6,08; van de *gerst* de hoogste prijs *f* 4,65 en de laagste *f* 4,25; van de *boekweit* de hoogste prijs *f* 5,20 en de laagste *f* 4,75; van de *haver* de hoogste prijs *f* 3,30 en de laagste *f* 2,50; van de *graauwe erwten* de hoogste prijs *f* 8,25 en de laagste *f* 7,75.

215de STAATS-LOTERIJ.

Trekking der vijfde Klasse.

11de Lijst. N°. 7788, een prijs van *f* 100,000. N°. 1421, een prijs van *f* 5000. N°. 8925 en 6930, ieder een prijs van *f* 1000.

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 19 November. Den 18den dezer in Texel binnengekomen: de stoomboot *Magnet*, Londen; *Onderneming*, Dekker, Hull; *Herribertus*, Riecke, Riga; *Sylina Titia*, Schreuder, Dantzig; *Oscar*, Swenson, Umea, l. v. Gothenburg. Niets uitgezeild. Wind n. - n. n. o.

Te Batavia zijn binnengekomen: 25 Aug. *Passarouang*, Fullbrun; 26 dito *Amicitia*, Crap Hellingman, *Jacqueline & Elise*, de Haas, alle 3 van Amsterdam; *H. Vincentius van Paula*, Leeflang, Schiedam; *Stella Maris*, Borger, Boston; *Helena Christina*, van der Plas, Rotterdam, l. v. Cowes; 27 dito *vier Gebroeders*, Vonk, Rotterdam; 30 dito *A. Falck*, van Duivenboden, Samarang, is 16 Sept. naar Amsterdam vertrokken en den volgenden dag Straat Sunda gepasseerd; 31 dito *Buitenzorg*, Flens, Indramaijoe, is 8 Sept. naar Rotterdam vertrokken en 11 dito Straat Sunda gepasseerd; 3 Sept. *Zeepaard*, Giltjes, Swansea, l. v. Kaap de Goede Hoop; *Christophorus Columbus*, Groenewoud, Amsterdam; *Pictura*, Lupcke, *Arlequin*, Malbrana, beiden van Rotterdam; 4 dito *Jan van Hoorn*, Bouten, Dordrecht; 8 dito *Gertrude*, Schaap, *Louis*, Hövig, beiden van Rotterdam; 9 dito *Doggersbank*, Kerkhoven, *Urania*, de Boer, beiden van Amsterdam; *Nagasaki*, Bunnemeijer, Rotterdam; *Cesar*, Hooglandt, Londen; 10 dito *Claudius Civilis*, Petersen, Hong-Kong; 15 dito *Maria*, van Wijk, Amsterdam; *zes Gezusters*, Ruhaak, *Marie Julie*, van Dijcke, beiden van Rotterdam; *Maas*, Lutzow, Kaap de Goede Hoop; 16 dito *Vertrouwen*, Pott, Rotterdam; 17 dito *Cortgene*, Scott, Samarang; 19 dito *Ida Elisabeth*, Overgaauw, Rotterdam; 20 dito *Minerva*, van Booven, Middelburg; *Johanna Maria*, Keus, Rotterdam; 21 dito *Prinses Sophia*, Matzen; 22 dito *Prins Hendrik*, Goedkoop; 24 dito *Koophandel*, de Boer, alle 3 van Amsterdam; *Whampoa*, Kuyk, Rotterdam; *Adolph van Nassau*, Doornbos Borchers, Kaap de Goede Hoop; en uitgezeild: 30 Aug. *Condor*, Kersting; 2 Sept. *Pollux*, Kooy; 17 dito *Java Koerier*, Reinitz, alle 3 naar Amsterdam.

Straat Sunda zijn gepasseerd: 20 Aug. *Adelaar*, Boulet, Batavia naar Amsterdam; 24 dito *Generaal Michiels*, van Straten, dito naar dito; 29 dito *Noord*, Ruhaak, Cardiff naar Manilla; 3 Sept. *Koning Willem II*, van Eyk Menkman, Cardiff naar Singapore; 5 dito *Graaf Dirk III*, van Nouhuis, Batavia naar Dordrecht; 14 dito *Europa*, Noltee, Hartlepool naar Manilla; 17 dito *vier Gezusters*, Martens, Batavia naar Nederland; 22 dito *J. C. J. van Speyk*, Noltee, Newcastle naar Hong-Kong.

Den 19den Aug. te Bantam binnengekomen: *Gerardina*, Witsch, Batavia, 8 Sept. naar Rotterdam vertrokken en 10 dito Straat Sunda gepasseerd.

*** Getrouwd:

Mr. B. VAN DORP,
Wedr. van Vrouwe *A. H. van Naerssen*, en
A. C. REMIJ.
ROTTERDAM, 17 November 1851.

*** Mijne geliefde Echtgenoot *AGNES JOANNA WIEGMINK*, beviel heden zeer voorspoedig van een' welgeschapen ZOON. P. VERKERK.
NAARDEN, 14 November 1851.
Strekke deze tot bijzondere en algemeene kennisgeving.

*** Heden beviel voorspoedig van eenen welgeschapen ZOON *AAFKE TJALLINGII*, geliefde Echtgenoote van Mr. A. G. VAN VELSEN WIERSMA.
HARLINGEN, 15 November 1851.

*** Heden beviel voorspoedig van een' ZOON *S. F. BASTIAANS, TAUNAY.*
DEVENTER, 15 November 1851.
Eenige kennisgeving.

*** Heden beviel van een' welgeschapen ZOON *C. W. VAN DEN BERG*, geliefde Echtgenoote van
ALKMAAR, P. H. VAN DER NOLLE.
15 November 1851.

*** Heden is door Gods goedheid voorspoedig bevallen van een' welgeschapen ZOON, *E. HASEBROEK*, geliefde Echtgenoote van Mr. F. J. TOLLENS.
BLEISWIJK, 16 November 1851.

*** Heden beviel voorspoedig van eene DOCHTER *C. G. VAN BUUREN*, Echtgenoot van
E. J. VERWEYDE.
WILLEMSOORD, gemeente *Helder*, 17 November 1851.

*** Heden behaagde het den Allerhoogste, onzen hartelijk geliefden Vader en Behuwd-Vader, den Edel Achtbaren Heer JACOB VAN KERKWIJK, Burgemeester en Rijks-Ontvanger enz. alhier, in den ouderdom van ruim 72 jaren, door den dood van ons weg te nemen.

Gedurende 46 jaren bekleedde hij met voorbeeldigen ijver en trouw, de eervolle betrekkingen waarin hij geplaatst was; zoodat zijne nagedachtenis in zegening blijven zal. Eene ongesteldheid van verscheidene maanden sloopte zijne krachten, en maakte een einde aan zijn voor ons zoo dierbaar en ook voor de Maatschappij zoo nuttig en werkzaam leven.

Dankbaar voor zijn langdurig bezit, wenschen wij te berusten in den wil van God, en ons te sterken in de christelijke hope.

GAMEREN, *Namens Broeders en Zusters*,
13 November 1851. J. W. VAN KERKWIJK.

*** Het heeft den Heere behaagd mijne jongste Lieveling, GERARDA JOHANNA MARIA, op haren eersten verjaardag tot zich te nemen.

NUNSPEET, J. C. EYKMAN,
14 November 1851. Predikant.

*** Gisteren avond overleed te *Amsterdam*, na langdurige ongesteldheid, mijn geliefde oudste Zoon, Mr. C. ZOUTMAAT FARRET, Griffier bij het Provinciaal Geregtshof van Noord-Holland, in den ouderdom van ruim 44 jaren.
D. P. FARRET.
HARLINGEN, 15 November 1851.
Eenige kennisgeving.

*** Na eene ziekte van weinige dagen, overleed gisteren avond ten acht ure, tot diepe droefheid van ons en de onzen, onze hartelijk geliefde oudste Dochter GEERTJE, in den jeugdigen leeftijd van bijna 21 jaren.
ZAANDIJK, C. A. HONIGH.
15 November 1851. D. VAN NECK.

*** Heden overleed na een langdurig en smartelijk lijden, tot mijne en mijner beide Kinderen diepe smart, mijne geliefde Echtgenote, SUZANNA KOOIJ, in den ouderdom van 58 jaren. H. M. GROOT.
MAASSLUIS, 16 November 1851.

*** Heden overleed mijne geliefde Echtgenoot, SOPHIA MARGARETHA BAGGE.
AMSTERDAM, J. F. GEORGIJ.
16 November 1851.

*** Heden overleed aan eene beroerte, tot bittere droefheid harer Kinderen, Behuwd-Kinderen en hoogbejaarde Moeder, Mejufvrouw MARIA CATHARINA ORTHLIEB, Weduwe den Heer *Izaak Wynkamp Junior*, in den ouderdom van ruim 59 jaren.
HAARLEM, W. J. ELSENHORST.
16 November 1851. Executeur Testamentair.

*** Heden stierf na een langdurig lijden, in den ouderdom van vier en zeventig jaren en elf maanden, SOPHIA ANNA ENGELMAN, Echtgenoote van JOHANNES HERMANUS GUNNING.
HAARLEM, 17 November 1851.

*** *Openbare Voordragt*, door Jhr. M. SALVADOR, op Maandag 24 November e. k., en, zonder verder berigt, *ieder* Maandag, des avonds ten *zeven* ure, in het Lokaal van den Heer J. A. WOLFF, in de Wijde Appelaarsteeg.

Aan den Hr. Secretaris der Stad Haarlem is de somma van *f* 52,39 ter hand gesteld, als zijnde het bedrag der bij de *Openbare Vergaderingen*, gekollekteerde gelden, ten behoeve van de algemeene armen, van 23 Junij tot en met 3 November jl.

*** *Kommissarissen tot den Straatweg van Deventer over Zutphen, en Winterswijk naar de Pruissische Grenzen.* — Adverteren, dat bij de op heden plaats gehad hebbende Uitloting, de AANDEELEN Nos. 128, 256, 361 en 397 zijn uitgetrokken, betaalbaar tegens overgifte der Acten van Aandeel, op den 1sten Januarij 1851, met Rente tot dien dag, door den Kommissaris, Secretaris, Thesaurier en ten Kantore van de Heeren D. EVEKINK en ZOON, te Zutphen.

*** Men verlangt voor eene Burgerschool eenen ONDERMEESTER, van den 3den Rang, Pr. G., mede geëxamineerd voor de Fransche Taal: tegen Kost, Inwoning, Bewasschen enz., en *f* 100- Salaris. Adres, met *franco* Brieven, onder Letters P. H., aan den Boekhandelaar H. LAGERWEY, te Dordrecht.

*** Een Notaris in eene groote Gemeente ten Platten Lande in Gelderland, zelf onderscheidene malen, ook voor het Hof, geëxamineerd, verlangt een JONGELING uit den fatsoenlijken Stand, om theoretisch en practisch opteleiden voor Notaris, tegen behoorlijke remuneratie voor Kost, Inwoning &c. Adres met *franco* Brieven onder Letters N. O. F., bij de Boekhandelaren NYHOFF, te Arnhem.

*** Men verlangt tegen Februarij, op een Buitengoed boven Utrecht: Een JONGELING, van de P. G., omstreeks 18 jaren oud, van een gezond en vlug uiterlijk, geschikt voor, of bekend met het Huiswerk en Tafelbedienen. Alleen op hen die goede getuigen kunnen overleggen en van een zedelijk gedrag zijn, zal gelet worden: terwijl zij die bij de verlangde hoedanigheden, eenigzints met de behandeling van Paarden bekend, en aan het buitenleven gewend en gehecht zijn, de voorkeur zullen hebben. *Gefrankeerde* Brieven, met opgave van naam woonplaats, enz., onder Letters A. B., aan den Boekhandelaar, EVERTZ, te Zeist.

*** **OPENBARE AANBESTEDING.**

Dijkgraaf en Heemraden van den Zuidplaspolder in Schieland, zijn voornemens, op Woensdag den 3den December 1851, des voormiddags ten elf ure, te Zevenhuizen, in *het Hof van Holland*, in het openbaar aantebesteden:

Het maken van GRINDWEGEN, in genoemden Polder, ter lengte van ongeveer 24000 Ellen, waarvan het Bestek veertien dagen voor den dag der aanbesteding ter lezing zal liggen: Te Amsterdam, in *het Poolsche Koffijhuis*: te 's Gravenhage, in *het Zuid-Hollands Koffijhuis*: te Rotterdam, in *het Fransche Koffijhuis*: te Utrecht, in *den Nieuwenbak*: te Dordrecht, in *het Nederlandsche Koffijhuis*; te Gorinchem, in *den Hooiwagen*: te Gouda, in *het Herthuis* en in *den Zalm*: te Hardinxveld, in *de drie Snoeken*; te Werkendam, in *de Zwaan*: te Giezendam, in *het Regthuis*: te Sliedrecht, in *het Regthuis*: benevens in de Herbergen der aangrensende Gemeenten des Polders.

Nadere informatiën zijn te bekomen, bij den Secretaris-Penningmeester te Moordrecht, terwijl de aanwijzing in *loco* zal plaats hebben, op Maandag den 1sten December 1851, aanvangende des voormiddags ten negen ure, aan de Valbrug over de Ringvaart nabij het Dorp Moordrecht.

*** De ondergeteekende berigt hare geëerde Begunstigers, dat zij weder, als voorheen, met het Kersmis- en Nieuwjaars-Feest, en verder het geheele jaar door, zich gereed zal houden tot het Bakken van WAFELEN. Verzoekende ieders gunst: belovende eene prompte bediening.
ELIZABET VERBEEK.
Lange Begijnestraat te Haarlem.

TERRINES DE FOIES GRAS
EN DE PERDREAUX ROUGES
VAN HENRY,

zijn heden ontvangen, als ook **TRUFFES, SARDIGNES** *à l'huile*, **PETITS POIS, BRIGNOLLES, PISTOLLES, etc. bij**
J. A. VAN DER WAAG,
Confiseur Cuisinier, op het *Verwulft* te Haarlem.

*** UIT DE HAND TE KOOP: Een HUIS, met vijf Kamers, Keuken, Kelder, Welwaterspomp, ruime Zolder en Achterhuis voor berging van Brand of voor een Paard of Beest, kunnende men daarbij ook eenig LAND verkrijgen: alles staande in het aangenaam gelegen Dorp Bennekom, aan den Grindweg, tusschen Wageningen en den Rijn-Spoorweg, ¼ uur van het Station Ede. Te aanvaarden met 1°. Februarij of Mei 1852, hiertoe inclinerende vervoege men zich onder *franco* Brieven, bij A. MEKKING, Mr. Timmerman te Bennekom.

*** Wordt UIT DE HAND TE KOOP gevraagd: Een DUBBELE KANTOOR-LESSENAAR, omschrijving, afmeting en prijs *franco* optegeven, onder Letter A., bij J. DE GROOT, Boekdrukker en Courantier te Delft.

VERKOOPING in het Logement *de Romolen en Roskam* te Haarlem, bij *J. A. ter Burg*, op Maandag den 24sten November 1851, des middags om 12 ure: Van 10 stuks Zwarte en Bruine, goed bij den weg loopende PAARDEN, alsmede RIJTUIGEN en TUIGEN: om betaald te worden voor of op 1° Mei 1852.

*** G. J. KOOPMAN, TH. REICHELT en W. C. DE BOSSON, zullen op Maandag den 24sten November 1851, des middags ten 12 ure, te Amsterdam, in het Lokaal in de Warmoesstraat, presenteren te verkoopen: Extra mooije NOORDSCHE Balken, Spieren, Ellens, Juffers, Kolders, Latten, Eiken Stolpen en Deelen. Nieuwe Greenen en Vuren Riga, Narva, Dantzig en Stettinsche Balken, Riga en Zweedsche Greenen en Vuren Kroon-Deelen en Sparren en een partijtje Eiken Knies en Paalhout: alsmede aanzienlijke partijen Riga, Memel, Dantzig en Amerikaansche Pijp, Brandewijn, Okshoofd, Tonduigen en Klaphout. Liggende in de Oude Schans en op de Wallen, volgens Notitiën, te bekomen bij ALTIUS & C°.

*** G. W. WESSELING, zal op Maandag den 24sten November 1851, des namiddags ten half drie ure, te Amsterdam, in *de Witte Zwaan*, op den Nieuwendijk, presenteren te verkoopen: Eene extra mooije nieuw aangekomene partij Greenen en Vuren, Dramsche en Bijhavensche, Dantziger, Riga en Narva Balken; Rigasche Wagenschotten: Memelsche Eiken Balken: Wijburger, Dantziger, Memelsche en Noordsche Deelen: Juffers, Ellens, Eikenhout en andere **HOUTWAREN.** Liggende in de Binnenkant en op den Wal.

*** De **CATALOGUS** der beide Verzamelingen Gouden, Zilveren en andere meest zeldzame Nederlandsch-Historische

GEDENKPENNINGEN EN MUNTEN,

MUNT-, PENNING- en WAPENKUNDIGE BOEKEN, PENNING- en MUNTKASTEN, al hetwelk publiek verkocht zal worden op Donderdag en Vrijdag 27 en 28 November 1851, door G. D. BOM, te Amsterdam, op het Water, N°. 30. Te Amsterdam *is aan de bekende HH. Liefhebbers verzonden* en verder à 10 Cent op *franco* aanvrage verkrijgbaar bij G. D. en G. THEOD. BOM. Alles zal te zien zijn op Dingsdag en Woensdag 25 en 26 November.

*** **HOUTVERKOOPING OP DE RIDDERHOFSTAD *OUDAAN*, nabij *BREUKELEN*.**

Op Woensdag den 3den December 1851, des voormiddags ten 10 ure, ten overstaan van den Notaris N. FRANÇOIS SNEL, van:

71 zware gave IEPEN BOOMEN.
43 „ „ POPULIEREN DITO.
14 „ „ KASTANJE DITO.

HAKHOUT, WILGEN POOTEN en SNOEISEL, 4 dagen te voren behoorlijk afgenommerd voor een ieder te zien, en zeer gemakkelijk te Water te vervoeren.

NB. De *Iepen Boomen*, zullen precies ten 12 ure worden verkocht.

*** Op Dingsdag den 9den December 1851, des voormiddags ten 9 ure, zal door den Notaris C. VAN DER LEE, worden verkocht op dag: ruim 100 zware WILGEN BOOMEN en eene aanzienlijke partij ELZEN HAKHOUT, langs de Oude Aar onder Aarlanderveen.

*** Men is voornemens op Maandag den 24sten November 1851, des voormiddags elf ure, ten Huize van den Kastelein *Klaas de Goede*, aan de Schagerbrug in de Zijpe, in het openbaar te Verkoopen: De TIENDREGTEN.

1° Over 198 Bunders 96 Ellen LANDERIJEN en GRONDEN, gelegen in den Polder D in de Zijpe, tusschen den Schagerweg, Keinsmerweg, Zijpervaart en West-Frieschen Dijk, Kadastrale Sectie B, Nummers 303 en volgende.

2° Over 103 Bunders 28 Roeden 60 Ellen LANDERIJEN en GRONDEN, gelegen in den Polder E in de Zijpe, tusschen den Zijperdijk, langs den Wieringerwaard', den West-Frieschen Dijk, de Molensloot van den Polder E en de Komanssloot, Kadastrale Sectie B, Nummers 45 en volgende.

3° Over 239 Bunders 66 Roeden 97 Ellen LANDERIJEN en GRONDEN, gelegen in den Polder K in de Zijpe, tusschen de Oude Sluis, den Ruigenweg, den Keinsmerweg en Zijpervaart, Kadastrale Sectie A, Nummers 430 en volgende.

Informatien zijn te bekomen bij den Notaris C. SIEMERS, te Zijpe, ten wiens Kantore de Verkoops-voorwaarden veertien dagen voor den Verkoopdag zullen ter lezing liggen.

*** Bij de Openbare Veiling van ONROERENDE GOEDEREN, den 18den November 1851, ten huize van *P. Vromestein*, aan het Leyderdorpsche Hek, te Leyderdorp, ten overstaan van den te Soeterwoude residerenden Notaris C. KLAVERWIJDEN gehouden, zijn de Partijen in bod gebragt als volgt:

N°. 1. De Woning, met 26 Bunders, 99 Roeden en 26 Ellen, op	*f* 15700.
N°. 2. Eene partij Land, groot 2 Bunders, 72 Roeden, 10 Ellen.	„ 1850.
N°. 3. Dito groot 8 Bunders, 24 Roeden en 60 Ellen.	„ 2150.
N°. 4. De Woning met 14 Bunders, 96 Roeden en 63 Ellen, op	„ 8500.
Nader verhoogd .	„ 250.
N°. 5. Eene partij Land, groot 2 Bunders, 41 Roeden en 30 Ellen, op	„ 1975.

N°. 6. Twee Houtbosjes, op . . . „ 80.
N°. 7. Eene partij Weiland, groot 2 Bunders, 81 Roeden en 11 Ellen, op . . . . „ 1825.
N°. 8. Een dito groot een Bunder, 79 Roeden, 31 Ellen. op . . . . . . „ 1225.
Zullende de afslag der voorschreven Partijen geschieden ter voorschreven plaatse, op Dingsdag den 25sten November aanstaande, des voormiddags ten elf ure. Zullende inmiddels ten Kantore van voornoemde Notaris verhoogingen worden aangenomen, tot daags vóór den afslag tegen genot van een vijfde van iedere verhooging.

*** De Notaris Mr. O. BLOMHERT, te Z. Bommel, zal op Donderdagen den 13den en 27sten November 1851, telkens des morgens om elf ure, in *het Stads-Koffijhuis*, te Zalt-Bommel, doen inzetten en Verkoopen, de volgende GOEDEREN, gelegen in de Gemeente Driel, Kanton Zalt-Bommel, als:
1° Een Perceel UITERWAARD ENZ., nabij de Castershoef, Kadaster Sectie E, N°. 1, 2, 6, tot en met 14, te zamen groot 6 Bunders, 92 Roeden, onder Hoenza Driel.
2° Een Perceel BOUWLAND, te Kerkdriel, in het Blok de bovenste Kivitsham, Kadaster Sectie K, N°. 698, groot 1 Bunder, 28 Roeden en 80 Ellen.
En 3°. Een dito Perceel daarnaast gelegen N°. 699, groot 2 Bunders, 12 Roeden.
Nadere informatiën te bekomen bij bovengen. Notaris.

*** OPENBARE VERKOOPING op Vrijdag den 28sten November 1851, des voormiddags ten elf ure, in het Logement *de Paauw*, te Gouda, van: Een hecht, sterk en goed onderhouden HUIS en ERF, staande en gelegen aan de Oosthaven te Gouda, Wijk B, N°. 108, Kadaster Sectie C, N°. 349. Zijnde in het Huis vier Kamers, waarvan drie behangen, eene Meidenkamer, eene goede Keuken, Kelder en hetgeen verder tot een wel ingerigt Woonhuis behoort. Het Perceel is inmiddels *uit de Hand te Koop* en kan terstond worden aanvaard.
Nadere inlichtingen zijn te bekomen ten Kantore van den Notaris W. J. FORTUIJN DROOGLEEVER, te Gouda.

*** Op Maandag den 1sten December a. s., bij inzetting en op Maandag den 15den December e. k., bij toeslag, telkens des middags ten 12 ure, zal ten huize van den Kastelein *Aalt van Ginkel*, aan den Tolboom te Ter Schuur, onder Voorthuizen, in het openbaar worden verkocht:
Eene BOEREN-HOFSTEDE, *OVERBEEK* genaamd, gelegen te Ter Schuur, onder Voorthuizen, bestaande in eene Boerenwoning met annexe Kamer, Hof, Brink, Bergschuur, verdere Getimmerten, en 17 Bunders, 3 Roeden, 60 Ellen best BOUW- en WEILAND, TURFGRONDEN, opgaande BOOMEN en HOUTGEWASSEN, en zulks in twee Percelen en in Massa.
Breeder bij Biljetten omschreven en nader onderrigt te bekomen ten Kantore van den Notaris VAN DEN HAM, te Lunteren, alsmede bij den Heer H. VAN DEN HAM, te Barneveld. (Brieven *franco*).

*** Men is van meening, om, op Vrijdag den 12den December 1851, des avonds ten 5 ure, in *den Nieuwen Doelen*, te Alkmaar, in het openbaar te veilen en op Vrijdag den 19den December daaraanvolgende, terzelfder plaatse en ure, bij Afslag, te verkoopen:
Een hecht, sterk, weldoortimmerd, zeer logeabel HUIS en ERVE, staande en gelegen binnen de Stad Alkmaar, aan het Ritsevoort, met TUIN en KOEPEL, uitkomende in de Binnenbanen; het Huis bestaande uit drie Beneden- en vier Bovenkamers, ruime Zolders, Keuken, Kelder en verdere commoditeiten, gemerkt met N°. 16, en Wijk A. Nadere informatien zijn te bekomen ten Kantore van de Notarissen A. P. DE LANGE en S. A. DE MORAAZ, te Alkmaar.

*** Bij A. C. KRUSEMAN, te Haarlem, kwam van de pers:

KIJKJES IN 'T LEVEN,
EEN NIEUWE DICHTBUNDEL
VAN
W. J. VAN ZEGGELEN.

Met gegraveerd Vignet en in kartonnen Bandje *f* 1,80.
Terwijl van denzelfden Auteur eerstdaags verschijnt:
De **DERDE DRUK** van

LACH EN LUIM,
LOSSE DICHTSTUKJES.

In keurig Linnen Bandje met Vergulde Stempels *f* 1,30.
Ook ziet bij den Uitgever het licht:

EEN DICHTBUNDEL
VOOR MIJN VADERLAND,
DOOR
S. J. VAN DEN BERGH,

in Linnen Bandje met Stempels. . . . . *f* 1,50

Door G. B. VAN GOOR, te Gouda, is alom verzonden: de 1e — 20e *Aflevering* eener *Vermeerderde en Verbeterde*, nog in dit jaar compleete

PRACHTUITGAVE VAN:
F. T. B. CLAVEL,
GESCHIEDENIS
DER
VRIJMETSELARIJ
en der vroegere en latere
GEHEIME GENOOTSCHAPPEN.

IN 25 AFLEVERINGEN VAN 16 PAG. GR. ROIJAAL 8° à 35 CENTS, ELK VOORZIEN VAN EENE FRAAIJE STAALGRAVURE.
Pleit de spoedige uitverkoop van den eersten druk van dit doorwrochte Werk, „de vrucht van twintigjarige geregelde en onvermoeide vlijt" reeds voor de graagte waarmede dit, VOOR ELK LID DER MAÇONNIEKE ORDE ONMISBAAR HANDBOEK, bij het Nederlandsche Publiek werd ontvangen; met het volste regt vleit de Uitgever zich dan ook, dat deze VERMEERDERDE EN VERBETERDE PRACHTUITGAVE, een gunstig onthaal zal vinden.

*** K. FUHRI, te *'s Gravenhage*, heeft alom verzonden, de

PROSPECTUS EN EERSTE AFLEVERING VAN
NIEUWENHUIS'
WOORDENBOEK
VAN
KUNSTEN EN WETENSCHAPPEN,
HERZIEN, OMGEWERKT EN VERMEERDERD
TOT
VERSPREIDING VAN KENNIS EN BEVORDERING DER BESCHAVING ONDER ALLE STANDEN,
MET MEDEWERKING VAN
Dr. E. M. BEIMA, Mr. W. R. BOER, 1ste Luit. F. A. T. DELPRAT, Dr. L. J. EGELING, Dr. G. PH. F. GROSHANS, Dr. F. W. C. KR[illegible] Dr. W. M. PERK, Ds. J. G. LIERNUR, Dr. C. A. J. OUDEMANS, Dr. G. D. J. SCHOTEL en Dr. P. H. J. WELLENBERG
DOOR
MR. S. C. SNELLEN VAN VOLLENHOVEN.
MET EEN GROOT GETAL HOUTGRAVUREN NAAR TEEKENINGEN VAN
P. TÉTAR VAN ELVEN.

VOORWAARDEN VAN INTEEKENING.

Het WOORDENBOEK VAN KUNSTEN EN WETENSCHAPPEN zal worden uitgegeven in Afleveringen van vier vellen druks, in super-roijaal 8° en op best Velijn Papier.
De Afleveringen zullen elkander *spoedig* en geregeld opvolgen.
Ongeveer twaalf Afleveringen maken een Deel uit. Het geheele Werk zal in TIEN DEELEN KOMPLEET zijn.
Algemeene Titels en Omslagen zullen gratis geleverd worden.
Ieder Deel zal geïllustreerd zijn met plus minus **twee honderd** ophelderende **Houtgravuren**, na[ar] beste modellen, bepaald voor dit Werk vervaardigd.
Ieder vel druks van acht bladzijden wordt den Inteekenaren berekend tegen den *uiterst geringen prijs* van TIEN CENTS, zoodat iedere Aflevering slechts *zestig Cents* zal kosten.
De betaling geschiedt telkens na de uitgave van drie Afleveringen, tegen Kwitantie des Uitgevers.
Zoodra een Deel kompleet is, wordt deszelfs prijs verhoogd.
Er zullen slechts zeer weinige Exemplaren boven het getal der Inteekening gedrukt worden.

*** Bij H. LAGERWEIJ, te Dordrecht, komt op heden van de pers en is alom verkrijgbaar gesteld:

DE LEER DES NIEUWEN VERBONDS,
aangaande DE VERGEVING ONZER ZONDEN door het
LIJDEN EN STERVEN VAN JEZUS,
VOORGESTELD EN GEHANDHAAFD.

Een woord voor nadenkende Christenen, bijzonder in den tegenwoordigen tijd. . . . Prijs 25 Cent.
Eene Bijdrage om van Personen op de Zaak zelve te leiden en haar zoo te onderzoeken, dat men zich alleen bij de H. Schrift bepaalt. Vooral de Lezers der Werkjes van de Heeren *Hoffstede de Groot*, *Doedes*, *Molenaur*, *Mackay*, zij ook dit ernstig Geschrift aanbevolen.

*** Bij den Boekverkooper P. A. DE JONG, te Arnhem, komt van de pers en is alom aan de inteekenaren verzonden:

DE ELFDE AFLEVERING VAN EEN
BIJBEL VOOR HUISGEZINNEN,

mede geschikt voor Kerkgebruik, bevattende alle de Boeken des Ouden en Nieuwen Verbonds.
Met keurige Staalgravuren.
De Prijs van iedere Aflevering is bij inteekening:
35 Ct. Uitgave met Platen. **25 Ct.** Uitgave zonder Platen.
Deze goedkoope Prachtuitgave in quarto formaat, met eene duidelijke Letter gedrukt, op Hollandsch Papier, werd dadelijk bij deszelfs verschijning door vele Huisgezinnen aangeschaft. Bij alle Boekhandelaren liggen Proefaflevering der Tekst en Platen.

NIEUWSTE,
VOLLEDIGSTE
EN
GOEDKOOPSTE
WOORDENBOEKEN,
VOOR DE
ENGELSCHE,
HOOGDUITSCHE
EN
FRANSCHE TALEN.
ALS:

HOOIBERG, Eng.-Holl. en Holl.-Eng. Woordenboek, 2 Deelen, *f* 4,00.
DE WILDE, Hoogd.-Holl. en Holl.-Hoogd. Woordenboek, 2 Deelen, *f* 4,00.
LANDRÉ, Fransch-Holl. en Holl.-Fransch Woordenboek, 2 Deelen in één band, *f* 2,00.
Alle gebonden in nette Eng. Linnen Banden, met Vergulde Rugtitels.
Nog voor slechts ACHT, in plaats van 14 GULDEN.
J. HOLTROP, *Groot Engelsch Woordenboek*, 2 Deelen, *Nieuwe Uitgaaf*, door den Heer A. STEVENSON, met de juiste uitspraak achter elk woord.
Gedrukt en te bekomen bij BLUSSÉ en VAN BRAAM, te Dordrecht, en bij alle Boekhandelaren.

HANDLEIDING
VOOR
HUURDERS EN VERHUURDERS,
DOOR
W. DE GELDER,
INSP. D. REG. EN DOM. ***f* 1,50.**

Dit voor alle eigenaars van vaste Goederen onmisbaar Handboekje wordt uitgegeven bij J. G. VAN TERVEEN EN ZOON, te Utrecht, en is door hen alom verkrijgbaar gesteld.
Hetzelve bevat eene volledige Verzameling van Formulieren voor Contracten, aanwijzingen betrekkelijk het Zegel en de Registratie, Wettelijke Bepalingen, enz. enz.

*** Bij den Boekverkooper G. M. P. LONDONC[K], Amsterdam, ziet het licht:

TIJDSCHRIFT
VOOR DE
Wis- en Natuurkundige Wetenschappe[n]
UITGEGEVEN

door de 1ste Klasse van het Koninkl. Nederl. Inst[ituut]
Ve Deel, 1e Afl., met 4 Platen.
PRIJS *f* 1,80.

*** **BOUWKUNDIGEN!**
Voor *f* 5,— in plaats van *f* 12,—, wordt door de Boekhandelaren DE ERVEN DOOR[N] te 's Gravenhage, aangeboden, voor zoo veel de [voor]raad strekt, *de tweede vermeerderde druk* van het BO[UW]KUNDIG HAND WOORDENBOEK, in de drie T[alen], Hollandsch, Fransch en Hoogduitsch, bevattende [de] Hollandsche Taal, eene beknopte verklaring van [de] kunsttermen en bewoordingen bij de Bouwkunde [voor]komende, ten dienste van Ingenieurs, Architecten, [Op]zigters, Aannemers en verdere Bouwkundigen, doo[r] Majoor-Ingenieur [illegible] en den Kapi[tein] Ingenieur P. NOOT, 3 Deelen met Platen ([illegible] zijden).

BUITENGEWOON GOEDKOOPE UITG[AVE]
VAN EENEN
PRACHT-PRENTBIJBEL

in groot roijaal 8°., 1950 Bladz., op best zwaar [Velijn] papier, met fraaije duidelijke letter gedrukt, [bevat]tende al de Kanonieke Boeken van het OUD[E en] NIEUWE TESTAMENT, versierd met nag[enoeg]
DUIZEND ZEER FRAAIJE HOUTGRAVURES,
voorstellende de Geschiedkundige Gebeurtenissen, Landschappen, naar de oorspronkelijke teekeningen, de Voorwerpen van Natuurlijke Historie, Kleederdra[gten], Zeden, Oudheden, enz. enz., waarbij gevoegd
OORSPRONKELIJKE AANTEEKENINGEN
tot verklaring der Platen en van zoodanige plaatsen [der] HEILIGE SCHRIFT, de GESCHIEDENIS, A[ARD]RIJKSKUNDE, NATUURLIJKE HISTORIE en O[UD]HEIDKUNDE, welke in geene andere Bijbels w[orden] gevonden, bewerkt door Ds. D. BROEDELET Dz.
De prijs van dezen **Pracht-Prentbijbel**, is sl[echts]
***f* 7,80.**
De uitgave geschied bij G. PORTIELJE, te Am[ster]dam, en is alom op aanvragen verkrijgbaar.

*** Ik heb **DUBARRY'S REVALENTA ARA[BICA]** onderzocht en bevonden, dat het een zuiver en gezond **PLANTENMEEL** is, ligt verteerbaar en zeer geschikt de Ma[ag en] Ingewanden in eenen gezonden werkdadigen toestand te bre[ngen], slechte Spijsvertering en Verstoppingen tegen te werken, en door de Zenuwachtige Ziekten, die er het gevolg van zijn, te [voor]komen.
ANDREW URE,
M. D., F. R. S. etc. Analitical Ch[emist].

Dit Plantenmeel wordt in de onderstaande Dépôts verkoc[ht in] Blikken Dozen van *f* 2, *f* 3½, *f* 8 en *f* 16.

Amsterdam, Verkoophuis.	's Hage, *Sack en C°.*
Alkmaar, *J. Brongers Gz.*	Harderwijk, Wed. *Tijhoff.*
Almelo, *C. Rosmark.*	Harlingen, *L. P. Mirande*
Amersfoort, *Ferd. Meijer.*	Hoorn, *L. B. Ruttenberg.*
Apeldoorn, *Bruno Tiedeman.*	Koevorden, *J. M. Bergman*
Arnhem, *G. W. Tikkel.*	Kampen, Jufvr. *M. Voogh[t]*
„ *R. B. de Roos.*	Leeuwarden, *S. P. Postm[a]*
Assen, *H. P. A. v. Gorcum.*	Leyden, *A. Dirks.*
Bergen-op-Zoom, *D. Pouwels.*	Maastricht, *Primavesi*, c[illegible]
Bodegragen, *J. B. C. E. Schlatman.*	Middelburg, *J. C. Kries.*
's Bosch, *F. L. Welsch.*	Monnikendam, *P. de Boer*
Boxmeer, *Muller.*	Nieuwediep, *T. Groen*, Ver[illegible]
Breda, Wed. *Wierix Folla.*	Nijmegen, Gebrs. *Swemm[illegible]*
Delft, *J. T. Wagner.*	Purmerend, *J. S. Veen.*
Delfzijl, *A. W. C. Keyzer.*	Roermonde, *J. J. Romen.*
Deventer, *J. Muller.*	Rotterdam, *J. A. Klinger* [illegible]
„ Wed. *Louwerens.*	Schiedam, Mej. *A. B. Ro[illegible]*
Doetinchem, *W. J. Raadgeep.*	Sneek, *P. T. Potma.*
Dokkum, *A. Schaafsma.*	Tiel, *L. Ulfelder.*
Dordrecht, *J. Veth Jr.*	Utrecht, *Ferd. Meijer.*
Edam, *J. F. Akkerboom Jr.*	Veendam, *S. Savenye.*
Goes, *C. Vreeke.*	Wageningen, *W. J. Tibout.*
Gorinchem, *H. Bodery.*	Zaandam, *G. Traun.*
„ *Davyt.*	Zutphen, *J. H. A. Wansk[illegible]*
Gouda, *A. Goedraad.*	„ Verkooph. v. *U[illegible]*
Groningen, *C. Rikkers.*	Zwolle, *A. A. v. d. Kolk.*
Haarlem, *J. Larsen.*	(11/20 51.)

Te Haarlem, bij JOH. ENSCHEDE EN ZONE[N].